

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

09.05.2022

Lēmums Nr. 4-02/22/2022

Par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma 2022. gadam grozījumu vides pārskata pārstrādāšanu

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma 2022. gadam grozījumi.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja:

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000056357, adrese: Jomas iela 1/5, Jūrmala, LV – 2015, e – pasts: pasts@jurmala.lv.

Izvērtētā dokumentācija:

SIA “*Metrum*” 2022. gada 9. marta iesniegums Nr. 550/a/00-2022, precizētais Vides pārskats¹, Jūrmalas teritorijas plānojuma 2022. grozījumu 3.0 redakcijas dokumentācija².

Faktu konstatācija:

1. Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk – Birojs) ir saņēmis SIA “*Metrum*” 2022. gada 9. marta iesniegumu Nr. 550/a/00-2022, ar kuru Birojam iesniegts izvērtēšanai Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma 2022. gadam grozījumu (turpmāk – Jūrmalas TPG 2022) 3.0 redakcijas stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) Vides pārskats. Ņemot vērā plānošanas dokumenta atbilstību Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – MK Noteikumi Nr. 157) 2.2.1. punkta nosacījumiem, Jūrmalas pilsētas pašvaldība³ atbilstoši šo noteikumu Nr. 157 3. punkta prasībām iesniegusi Birojā 2018. gada 26. aprīļa paziņojumu Nr. 14-1/1075 par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu.
2. Saskaņā ar Jūrmalas pilsētas domes 2018. gada lēmumu Nr. 122 “*Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu*” (protokols Nr. 41, 41. punkts) un tā

¹ Pieejams tīmekļa vietnes saitē <https://failiem.lv/u/tst3hscbw>.

² Pieejama Valsts vienotās ģeotelpiskās informācijas portālā <http://geolatvija.lv>.

³ Pašvaldība paziņojumu MK Noteikumu Nr. 157 3. punktā noteiktajā kārtībā iesniegusi pirms Administratīvi teritoriālās reformas 2021. gada 1. jūlija, šobrīd Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība.

pielikumu “Darba uzdevums Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei” Jūrmalas TPG 2022 izstrādei noteikti uzdevumi:

- 2.1. Izvērtēt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un veikt nepieciešamās izmaiņas.
 - 2.2. Veikt nepieciešamos grozījumus teritorijas plānojuma grafiskajā daļā un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, ņemot vērā Domes pieņemtos lēmumus attiecībā uz pašvaldības interesēm teritoriju izmantošanā, tostarp noteikt un attēlot degradētās teritorijas.
 - 2.3. Veikt Jūrmalas pilsētas administratīvajai teritorijai piegulošo jūras piekrastes ūdeņu un jūras piekrastes sauszemes daļas integrētu teritorijas plānošanu, ietverot Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas bez apbūves daļas izvērtējumu un risinājumus tās precizēšanai, ņemot vērā nacionālā līmeņa jūras un piekrastes telpiskās plānošanas dokumentus.
 - 2.4. Izvērtēt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma prasības attiecībā uz teritoriju funkcionālajām zonām un to atļauto izmantošanu, apbūves un zemes vienību veidošanas nosacījumiem, veikt izmaiņas, ņemot vērā aktuālo sociāli ekonomisko situāciju un paredzamās nākotnes tendences, kā arī kopīpašuma tiesisko regulējumu.
 - 2.5. Izskatīt un veikt nepieciešamos grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, saskaņojot teritorijas atļauto izmantošanu ar faktisko situāciju un attīstības priekšlikumiem, vērtējot to atbilstību Jūrmalas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2010. – 2030. gadam (turpmāk – Jūrmalas IAS) un salāgojot ar Jūrmalas pilsētas attīstības programmu, nozaru politikas plānošanas dokumentiem un tematiskajiem plānojumiem.
3. Saskaņā ar MK Noteikumu Nr. 157 7.¹ punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta iespējamo būtisko ietekmi uz vidi un iespējamās alternatīvas, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Savukārt MK Noteikumu Nr. 157 8.5. un 8.7. – 8.9. punkts paredz, ka Vides pārskatā citu starpā ietverama šāda informācija un vērtējums:
- 3.1. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, īpaši tās, kuras attiecas uz jebkurām vides aizsardzībai būtiskām teritorijām, arī uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mitrājiem, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu.
 - 3.2. Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums (ietver tiešo un netiešo, sekundāro, paredzētās darbības un citu darbību savstarpējo un kopējo ietekmi, īstermiņa, vidēji ilgu un ilglaicīgu ietekmi, kā arī pastāvīgo pozitīvo un negatīvo ietekmi), arī ietekme uz cilvēkiem, viņu veselību, materiālajām vērtībām, kultūras, arhitektūras un arheoloģisko mantojumu, dabas un ainavu daudzveidību, augsnes kvalitāti, ūdens kvalitāti, gaisa kvalitāti, klimatiskajiem faktoriem, kā arī minēto jomu mijiedarbības novērtējums.
 - 3.3. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi.
 - 3.4. Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, Stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē (piemēram, tehniskās nepilnības vai zināšanu trūkums).

- 3.5. Alternatīvie risinājumi nelabvēlīgas ietekmes uz cilvēka veselību un vidi novēršanai, samazināšanai vai kompensēšanai.
4. Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai⁴ ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Novērtējuma likuma 23.⁵ panta septītajā daļā noteikts, - ja vides pārskats neatbilst normatīvo aktu prasībām vai izraudzītais risinājums būtiski ietekmē cilvēku veselību un vidi un nav pietiekami pamatots, kā arī ja nav veikta sabiedrības informēšana un vides pārskata apspriešana Ministru kabineta noteiktajā kārtībā vai nav izvērtēti saņemtie komentāri un priekšlikumi, kompetentā institūcija nosūta vides pārskatu izstrādātājam pārstrādāšanai, norādot novēršamās nepilnības, vai arī uzdod izpildītājam nodrošināt sabiedrības informēšanu un sabiedrisko apspriešanu.

Izvērtējums un Biroja lēmuma pamatojums:

1. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, izstrādājot Jūrmalas TPG 2022 3.0 redakciju, ir veiktas izmaiņas funkcionālajā zonējumā septiņiem pašvaldības īpašumā esošiem šobrīd neapbūvētiem zemesgabaliem, paredzot iespēju tajos attīstīt savrupmāju apbūvi. Vides pārskatā konstatēts, ka sešos zemesgabalos ar kadastra numuru 1300 008 3405, 1300 003 0601, 1300 011 2702, 1300 012 3101, 1300 007 5408 un 1300 007 5912 ir noteikts īpaši aizsargājams biotops “*Mežainas piejūras kāpas*”. Vides pārskatā rekomendēts pārskatīt plānoto savrupmāju apbūves teritoriju paplašināšanu esošajās dabas teritorijās, kur konstatēts īpaši aizsargājams biotops “*Mežainas piejūras kāpas*”, jo šāds risinājums ir saistīts ar būtisku negatīvu ietekmi uz dabas vērtībām. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, “*var pieņemt, ka vairākos gadījumos funkcionālā zonējuma grozīšana būs mazāk ietekmējoša uz bioloģiskām vērtībām, piemēram, Stirnuragā un Pumpuros. Vienlaikus, kritiskāk vērtējama funkcionālā zonējuma maiņa Bulduros, kur paredzēta faktiski jauna dzīvojamā kvartāla izveide*”. Izvērtējis Vides pārskatu, Birojs konstatē, ka tajā ir tikusi apzināta funkcionālā zonējuma grozījumu risinājuma būtiska negatīva ietekme uz dabas vērtībām, bet iztrūkst atbilstošs ietekmju būtiskuma izvērtējums.
2. Izvērtējot Jūrmalas TPG 2022 3.0 redakcijas Vides pārskatu un sabiedriskās apspriešanas ietvaros saņemtos institūciju atzinumus, iedzīvotāju un nevalstisko organizāciju komentārus, iebildumus un priekšlikumus, Birojs konstatē, ka Vides pārskatā ietvertais novērtējums nenodrošina visu MK Noteikumu Nr. 157 7.¹ punktā un 8. punktā ar apakšpunktiem paredzēto vērtējumu, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Vides pārskatā, nosakot jaunas savrupmāju apbūves teritorijas zemesgabalos ar kadastra numuru 1300 008 3405, 1300 003 0601, 1300 011 2702, 1300 012 3101, 1300 007 5408 un 1300 007 5912, nav identificēta plānošanas dokumenta teritoriālā piesaiste ar konkrētiem teritorijas izmantošanas un apbūves risinājumiem, kā arī esošās informācijas saturs Vides pārskatā ir nepietiekams un nav atbilstošs Novērtējuma likuma un MK Noteikumu Nr. 157 prasībām. Birojs tāpat konstatē, ka izraudzītais risinājums, ņemot vērā konstatētās dabas vērtības neapbūvētajos zemes gabalos, kuros paredzēts attīstīt savrupmāju apbūvi, nesatur alternatīvu izvērtējumu kontekstā ar plānoto darbību. Izraudzītais risinājums Vides pārskatā nav pamatots, lai gan alternatīvu izsvērums un salīdzinājums, pamatojot izvēlēto risinājumu, ir viens no būtiskiem plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmes novērtēšanas instrumentiem. Stratēģiskā novērtējuma

⁴ Saskaņā ar Novērtējuma likuma 6. panta pirmo daļu kompetentā institūcija ir Birojs.

ietvaros ir jāvērtē plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās alternatīvas, ko noteic Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts un MK Noteikumu Nr. 157 8.7. punkts. Savukārt MK Noteikumu Nr. 157 7.¹ punkts noteic, ka Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta ietekmi uz vidi un iespējamās alternatīvas, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu alternatīvu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Tādēļ Stratēģiskā novērtējuma un Vides pārskata uzdevums ir veikt objektīvu ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto ietekmju izvērtējumu, izsverot arī kādi varētu būt alternatīvie vietas, apjoma vai tehniskie risinājumi būtiskāko aktivitāšu griezumā. Minētais sasaucas ar nepieciešamību Vides pārskatā paredzēt risinājumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo būtisko ietekmi uz vidi (MK Noteikumu Nr. 157 7.¹ punkts, 8.7. – 8.9. punkts), kas šajā gadījumā arī nav ietverts. Uzmanība nav vērsta arī vides aizsardzības tiesiskajiem aspektiem, kas jāņem vērā, plānojot konkrēto zemesgabalu izmantošanu un veicot to turpmāko apsaimniekošanu. Vides pārskatā nav izvērtēti arī Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) un Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas (turpmāk – Administrācijas) iebildumi, kas tika izteikti Jūrmalas TPG 2022 3.0 redakcijas un Vides pārskata apspriešanas ietvaros.

3. Izvērtējot iesniegto dokumentāciju un pieejamo informāciju, Birojs konstatē:

3.1. Saskaņā ar Vides pārskata 10. tabulā “*Pašvaldībai piederošie zemesgabali, kuriem tiek grozīts funkcionālais zonējums no “Dabas un apstādījumu teritorija” uz “Savrupmāju apbūves teritorija”⁵ un no “Savrupmāju apbūves teritorija” uz “Dabas un apstādījumu teritorija”*” ietvērto informāciju, Jūrmalas TPG 2022 3.0 redakcijā paredzēts mainīt funkcionālo zonējumu sešiem pašvaldības īpašumā esošajiem zemesgabaliem vai to daļām (turpmāk kopā saukti arī – Īpašumi), kuru kopējo platība ir apmēram 20,25 ha un kuros atbilstoši Dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” pieejamai informācijai visā to teritorijā noteiktas īpaši aizsargājamā biotopa “*Mežainas piejūras kāpas*” platības:

3.1.1. Dzintaru apkaimē zemes vienībā ar kadastra numuru 1300 008 3405 (zemesgabala platība – 0,15 ha) paredzēts mainīt funkcionālo zonējumu no “*Dabas un apstādījumu teritorija (DA3)*”⁶ uz “*Savrupmāju apbūves teritorija (DzSI6)*”, kur atbilstoši Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 4.1.16.4. punktā noteiktajam minimālā jaunizveidojamā zemesgabala platība ir 1 500 m² un maksimālais apbūves blīvums – 25%.

⁵ Saskaņā ar TIAN 4.1.1.2. sadaļu teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir savrupmāju apbūve (11001) – dzīvojamā apbūve, ko veido savrupmājas (brīvi stāvošas individuālās dzīvojamās mājas), dvīņu mājas (divas bloķētas, arhitektoniski vienotas un simetriskas individuālās dzīvojamās mājas ar identisku plānojumu) un divu dzīvokļu mājas - brīvi stāvošas vai savienotas (dvīņu, rindu vai sekciju tipa) dzīvojamās mājas ar divām dzīvojamo telpu grupām, ietverot nepieciešamās palīgbūves un labiekārtojumu, un vasarnīcu apbūve (11002).

⁶ Saskaņā ar TIAN 4.9.3. sadaļu “*Dabas un apstādījumu teritorija (DA3)*” ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves, t.sk. ūdensmalās ierīkojot nepieciešamo peldvietu labiekārtojumu. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir labiekārtota ārtelpa (24001), izņemot kapsētas un dzīvnieku kapsētas, un ārtelpa bez labiekārtojuma (24002). Apbūves parametru nav. Saskaņā ar TIAN 4.9.3.5. punktu funkcionālajā zonā atļauts ierīkot nepieciešamo labiekārtojuma infrastruktūru, kā gājēju un velosipēdistu celiņi, laipas, kāpnes, tiltiņi un takas, soli, galdi, atkritumu urnas, norādes, informācijas zīmes un stendi, lapenes, nojumes, terases, skatu platformas un skatu torni, skatu vietas, piebrauktuves, transporta līdzekļu stāvvietas, ugunsкура vietas, viegla konstrukcijas būves ar stabveida pamatiem brīvdabas sporta spēlēm, kultūras un izklaides pasākumiem, pludmales ģērbtuves, pludmales sporta spēļu un rotaļu konstrukcijas, pludmales dušas, tualetes. Ja labiekārtojuma projekta īstenošanai nepieciešama meža zemes transformācija, projekta sastāvā veic biotopu izpēti un risinājumus izstrādā, pamatojoties uz tās rezultātiem.

- 3.1.2. Stirnuraga apkaimē zemes vienībā ar kadastra numuru 1300 003 0601 (zemesgabala daļas platība – 6,4 ha) paredzēts mainīt funkcionālo zonējumu no “*Dabas un apstādījumu teritorija (DA3)*” uz “*Savrupmāju apbūves teritorija (DzS2)*”, kur atbilstoši TIAN 4.1.2.4. punktā noteiktajam minimālā jaunizveidojamā zemesgabala platība ir 1 800 m² un maksimālais apbūves blīvums – 12%.
- 3.1.3. Jaundubultu apkaimē zemes vienībā ar kadastra numuru 1300 011 2702 (zemesgabala daļas platība – 2 ha) paredzēts mainīt funkcionālo zonējumu no “*Dabas un apstādījumu teritorija (DA3)*” uz “*Savrupmāju apbūves teritorija (DzS3)*”, kur atbilstoši TIAN 4.1.3.4. punktā noteiktajam minimālā jaunizveidojamā zemesgabala platība ir 2 200 m² un maksimālais apbūves blīvums – 12%.
- 3.1.4. Pumpuru apkaimē zemes vienībā ar kadastra numuru 1300 012 3101 (zemesgabala platība – 3,8 ha) paredzēts mainīt funkcionālo zonējumu no “*Dabas un apstādījumu teritorija (DA3)*” uz “*Savrupmāju apbūves teritorija (DzS3)*”, kur atbilstoši TIAN 4.1.3.4. punktā noteiktajam minimālā jaunizveidojamā zemesgabala platība ir 2 200 m² un maksimālais apbūves blīvums – 12%.
- 3.1.5. Bulduru apkaimē zemes vienībā ar kadastra numuru 1300 007 5408 (zemesgabala platība – 3,2 ha) un zemes vienībā ar kadastra numuru 1300 007 5912 (zemesgabala platība – 4,7 ha) paredzēts mainīt funkcionālo zonējumu no “*Dabas un apstādījumu teritorija (DA3)*” uz “*Savrupmāju apbūves teritorija (DzS7)*”, kur atbilstoši TIAN 4.1.7.4. punktā noteiktajam minimālā jaunizveidojamā zemesgabala platība ir 1 800 m² un maksimālais apbūves blīvums – 15%.
- 3.2. Jūrmalas TPG 2022 3.0 redakcijas 1.2. pielikumā “*Priekšlikumi/iebildumi, kas saņemti pilnveidotās (3.0) redakcijas publiskās apspriešanas laikā*” norādīts: “*atbalstot Jūrmalas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (turpmāk – Jūrmalas IAS) izvirzīto mērķi palielināt iedzīvotāju skaitu pilsētā, nolemts saglabāt 3.0 redakcijas risinājumu*”, saglabājot iepriekš minētās jaunās savrupmāju apbūves teritorijas, papildus atzīmējot, ka “*pamatojums šādai teritoriju funkcionālā zonējuma maiņai ir iespēja apbūves teritorijas pilsētā paplašināt, racionāli izmantojot esošo inženiertehnisko un sociālo infrastruktūru. Plānotās apbūves teritorijām noteikts papildus teritorijas izmantošanas nosacījumi – obligāta detālplānojuma izstrāde, kuras ietvaros tiks detalizēti apsekotas esošās dabas vērtības, noteiktas plānoto zemes vienību robežas, kā arī apbūves izvietojums u.c. nosacījumi*”.
- 3.3. Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 21. panta otrai daļai telpiskās attīstības perspektīva nosaka teritoriju attīstības vadlīnijas, kā arī nosaka un shematiski attēlo vietējās pašvaldības nozīmīgākās telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*” 26. punktu teritorijas plānojumu izstrādā, pamatojoties uz pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un ņemot vērā normatīvajos aktos par teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteiktās prasības. Savukārt viens no Vides pārskatā ietveramiem izvērtējuma aspektiem ir plānošanas dokumenta saistība ar citiem plānošanas dokumentiem (MK Noteikumu Nr. 157 8.1. punkts). Birojs konstatē, ka Vides pārskatā nav ietverta informācija un vērtējums par Jūrmalas TPG 2022 plānoto izmaiņu savrupmāju apbūves plānošanā atbilstību Jūrmalas IAS. Izvērtējot

pieejamo informāciju, Birojs konstatē, ka saskaņā ar Jūrmalas IAS⁷ Telpiskās attīstības perspektīvu, plānotās jaunās savrupmāju apbūves teritorijas zemesgabalos ar kadastra numuru 1300 008 3405, 1300 003 0601, 1300 011 2702, 1300 012 3101, 1300 007 5408 un 1300 007 5912 iekļaujas “*Teritorijās dzīvošanai*”⁸. Tajā pašā laikā Jūrmalas IAS 2. pielikumā “*Kūrortpilsētas attīstības resursi*” šie zemesgabali iekļaujas mežu teritorijās, kas kopā ar reljefu, klimatu, dabas struktūrām – smalko, balto smilšu pludmali, Rīgas līča un Lielupes ūdeņiem, ārstnieciskās dūņām un minerālūdeņiem veido pilsētas kūrorta attīstības resursus. Papildus Jūrmalas IAS pilsētas portretā norādīts, ka “*Jūrmala ir pilsēta mežā. Dabas teritorijas aizņem gandrīz 64% no pilsētas kopējās platības. To struktūru galvenokārt veido meži, iekšzemes ūdeņi un palieņu pļavas*”. Ņemot vērā iepriekš minēto, Vides pārskatā ir jāizvērtē Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā paredzēto izmaiņu atbilstība Jūrmalas IAS, tostarp MK Noteikumu 8.1. punkta ietvarā, cita starpā vērtējot plānoto izmaiņu ietekmi uz pilsētas publisko telpu un šo izmaiņu samērīgumu un nozīmi kūrortpilsētas tēla veidošanā.

- 3.4. Atbilstoši izvērtētajai dokumentācijai Īpašumos visā to platībā ir konstatēts īpaši aizsargājamais biotops “*Mežainas piejūras kāpas*”, kas ir iekļauts Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumu Nr. 350 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu*” pielikumā “*Īpaši aizsargājamo biotopu veidu saraksts*” un tā aizsardzību nosaka Sugu un biotopu aizsardzības likums. Plānošanas dokumentā paredzētā savrupmāju apbūve Īpašumos, tostarp pieļautā zemesgabalu sadalīšana, būvniecības darbi būtiski nelabvēlīgi un neatgriezeniski var mainīt īpaši aizsargājamā biotopa raksturīgo ekosistēmu. Līdz ar to Stratēģiskā novērtējuma ietvaros ir jāizvērtē Jūrmalas TPG 2022 paredzētās izmaiņas savrupmāju apbūves plānošanā kopskatā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 7. panta trešajā daļā noteikto, ka “*biotopa aizsardzības uzdevums ir nodrošināt tādu faktoru kopumu, kas labvēlīgi ietekmē biotopu un tam raksturīgās sugas un veicina biotopa dabisko izplatību, struktūru un funkcijas, kā arī tam raksturīgo sugu izdzīvošanu ilgā laikposmā. Biotopa aizsardzība tiek uzskatīta par labvēlīgu, ja 1) tā dabiskais izplatības areāls un platības, kur tas atrodams, ir stabils vai paplašinās; 2) tam ir raksturīgā struktūra un funkcijas, kas nepieciešamas biotopa ilgstošai eksistencei, un paredzams, ka tās pastāvēs tuvākajā nākotnē; 3) ir nodrošināta labvēlīga tam raksturīgo sugu aizsardzība*”. Cita starpā izvērtējams, vai un cik lielā mērā konkrētā risinājuma īstenošanas varbūtība pastāv šīs likuma normas griezumā, kā arī vai un kādas alternatīvas pastāv Īpašumu izmantošanā. Vides pārskatā ir identificēts, ka šāds risinājums ir saistīts ar būtisku negatīvu ietekmi uz dabas vērtībām, un ir rekomendēts pārskatīt plānoto savrupmāju apbūves teritoriju paplašināšanu esošajās dabas teritorijās, kur konstatēts īpaši aizsargājams biotops “*Mežainas piejūras kāpas*”. Tomēr, ņemot vērā Novērtējuma likuma mērķi, kas cita starpā nosaka novērst vai samazināt plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgi ietekmi uz vidi (Novērtējuma likuma 2. pants), Stratēģiskā novērtējumā ir gan jāizvērtē plānošanas dokumentā paredzēto risinājumu un to iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmes, gan jāizvirza konkrēti risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tās iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi, kas šajā konkrētajā gadījumā un jau šajā teritorijas plānošanas posmā ir identificēta. Papildus

⁷ Pieejama Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības tīmekļa vietnē.

https://dokumenti.jurmala.lv/docs/i10/x/i100825_Strategija_2010-2030.pdf.

⁸ Saskaņā ar Jūrmalas IAS Telpiskās attīstības perspektīvu veidojošo elementu skaidrojumu “*Teritorijas dzīvošanai*” ir aizsargājamā pilsētas telpa – apjomi, funkcijas, vēsture. Nemainīgo telpiskās perspektīvas daļu iezīmē esošā dzīvojamā apbūve. Tiek respektētas savrupmāju apbūves teritorijas ar tām raksturīgo dzīves stilu – kļusu, privātu, noslēgtu telpu ar dārziem un kokiem (priedēm), ar nesteidzīgu dzīves ritmu, zemu automašīnu kustības intensitāti vietējās ielās, nodalot to no dzīves vides, kurai raksturīga izteikti aktīva sabiedriskā dzīve, cilvēku daudzums un kustība, transporta plūsmas un pakalpojumu dažādība. Iedzīvotāju socializāciju nodrošina nelielas, labiekārtotas dabas struktūras bērnu spēlēm, pastaigām un sarunām.

jāatzīmē, ka šobrīd plānotajam Īpašumu izmantošanas risinājumam ir saistoši Ministru kabineta 2007. gada 24. aprīļa noteikumi Nr. 281 “*Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas*”, kuros cita starpā noteikta zaudējumu atlīdzināšana par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu. Papildus jāņem vērā arī Meža likums un Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 889 “*Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību*”, kuros iekļauti ar atmežošanu izraisīto negatīvo seku kompensācijas noteikšanas kritēriji, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtība. Biroja ieskatā Stratēģiskā novērtējuma ievaros ir jāizsver plānotās apbūves noteikšanas mērķa ieguvumi un zaudējumi arī šajā aspektā, un par šādiem apstākļiem laikus ir jāinformē potenciālie Īpašumu īpašnieki. Pašreizējā plānošanas dokumenta redakcija paredz detalizētu teritorijas izpēti veikt tikai detālplānojuma ietvaros, lai gan jau šajā teritorijas plānošanas posmā ir zināmi apstākļi, kas var ietekmēt/ierobežot Īpašumu turpmāko izmantošanu. Līdz ar to ir izvērtējama tiesiskā palāvība, lai nesniegtu maldīgu priekšstatu par Īpašumu izmantošanas iespējām. Tā kā Īpašumi atrodas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, Biroja ieskatā, vērtējot Jūrmalas TPG 2022 paredzēto savrupmāju apbūves teritoriju paplašināšanu šobrīd esošajās dabas (meža) teritorijās⁹, uzmanība jāpievērš šāda risinājuma, kā arī iespējamo alternatīvu atbilstībai arī Aizsargjoslu likumā noteiktajam Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas izveidošanas mērķim¹⁰, lai novērstu iespējamās konfliktsituācijas, cita starpā izsverot ietekmi uz dabas resursiem, erozijas procesiem, sabiedrības ieguvumiem kopumā.

- 3.5. Vides pārskatā (74. lp.) norādīts: “*vairāki no plānotās jaunās apbūves kvartāliem paredzēti faktiski apbūvējot esošo ielu pretējo pusi (Meža prospektā, Vikingu ielā, Poruka prospektā un Rūpniecības ielā), ņemot vērā, ka ielu malās esošie biotopi parasti ir visvairāk antropogēni ietekmēti un ar zemāku bioloģisko vērtību*”. Jānorāda, ka atzinumu par biotopu izplatību, esošajiem un potenciālajiem apdraudošajiem faktoriem un to ietekmes vērtējumu sniedz sertificēti eksperti sugu un biotopu aizsardzības jomā atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likuma un Ministru kabineta 2010. gada 30. septembra noteikumu Nr. 925 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasība*” prasībām. Birojs konstatē, ka Vides pārskatā nav sniegta atsauce, ka plānošanas dokumenta un tā Stratēģiskā novērtējuma ietvaros sertificēti eksperti sugu un biotopu aizsardzības jomā ir apsekojuši un snieguši atzinumu par biotopu, tostarp īpaši aizsargājamo biotopu “*Mežainas piejūras kāpas*” stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī plānotās savrupmāju dzīvojamās apbūves noteikšanu zemesgabalos ar kadastra numuru 1300 008 3405, 1300 003 0601, 1300 011 2702, 1300 012 3101, 1300 007 5408 un 1300 007 5912.
- 3.6. Savu viedokli par Jūrmalas TPG 2022 paredzētajiem risinājumiem sniegusi Administrācija 2022. gada 15. februāra atzinumā Nr. 4.8/901/2022-N “*Par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu pilnveidoto 3.0 redakciju*” norādot: “*2018. gada 9. maija nosacījumos Nr. 4.8/2280/214-N-E plānošanas dokumenta izstrādei, kuros cita starpā norādījusi uz nepieciešamību saglabāt dabas aizsardzības*

⁹Atbilstoši Dabas datu pārvaldības sistēmā “*OZOLS*” un Valsts zemes dienesta datu publicēšanas un e-pakalpojumu portālā Kadastrs.lv pieejamai informācijai.

¹⁰Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6. panta pirmajā daļā noteiktajam Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla izveidota, lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu.

teritorijas vismaz tādā pašā apmērā, kā pašlaik spēkā esošajā teritorijas plānojumā. Prasība pamatota ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 7. pantu, kurš nosaka, ka īpaši aizsargājamo biotopu izplatība un aizsardzības statuss nedrīkst pasliktināties. Administrācijas ieskatā Teritorijas plānojuma pilnveidotajā 3.0 redakcijā paredzētā funkcionālā zonējuma maiņa zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 1300 008 3405, 1300 003 0601, 1300 011 2702, 1300 012 3101, 1300 007 5408 un 1300 007 5912 ir pretrunā tās izvirzītajiem nosacījumiem plānojuma izstrādei”. Papildus Administrācija atzīmējusi: “veicot teritorijas plānojuma grozījumus, jāņem vērā īpaši aizsargājamo biotopu izplatība, Administrācijas izvirzītie nosacījumi, Sugu un biotopu aizsardzības likums un nav atbalstāma esošo dabas un apstādījumu teritoriju funkcionālā zonējuma maiņa uz zonējumu, kurš paredz intensīvāku apbūvi nekā līdz šim”. Jūrmalas TPG 2022 3.0 redakcijas 3.3. pielikumā “Atzinumi, kas saņemti par pilnveidoto (3.0) redakciju”¹¹ sadaļā “Komentāri par atzinuma ņemšanu vērā” plānošanas dokumenta izstrādātāji norādījuši, ka “daļēji ņemts vērā” bez precizējumiem un plašākiem komentāriem, savukārt Vides pārskatā Administrācijas viedoklis kopskatā ar visu iepriekš minēto nav izvērtēts. Tas pats attiecināms uz Dienests 2022. gada 16. februāra atzinumā Nr. 11.2/1267/RI/2022 “Par teritorijas plānojumu” norādīto: “lai arī 2010. gadā apstiprinātājā Jūrmalas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā ir pieļauta šo teritoriju apbūve (...), Dienests principiāli iebilst šādas apbūves paplašināšanai, kas faktiski likvidētu īpaši aizsargājamo biotopu (...) un vērtīgu mežu platības (Bulduros – gandrīz visu ~10 ha mežu), palielinātu antropogēno slodzi uz līdzās palikušajām īpaši aizsargājamo biotopu teritorijām, samazinātu meža – kā dzelzceļa un autotransporta radītā trokšņa slāpētāja funkciju virknē esošo dzīvojamās apbūves teritoriju”. Lai arī minēto institūciju atzinumi nav tieši izdoti par Jūrmalas TPG 2022 Vides pārskatu, tomēr Dabas aizsardzības pārvalde un Valsts vides dienests ir valstī vadošās institūcijas attiecīgi dabas un vides aizsardzības jomās un šajos atzinumos norādīti aspekti, kas ir būtiski un jāņem vērā plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmju vērtējumā.

4. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs secina, ka Vides pārskatā nav izvērtētas Jūrmalas TPG 2022 plānoto izmaiņu rezultātā prognozējamo iespējamo ietekmju apjoms un nepiekrīt Vides pārskatā izteiktajam viedoklim, ka šajā plānošanas stadijā nav iespējams detalizēt iespējamās ietekmes uz vidi ar teritoriālo piesaisti, un plānoto dabas teritoriju apbūves detalizēts ietekmju vērtējums veicams turpmākajā teritorijas attīstības plānošanas posmā. Biroja vērtējumā plānošanas dokumenta veids, izstrādes mērķi un uzdevumi pieļauj veikt detalizētāku ietekmju vērtējumu, ņemot vērā plānoto ietekmēto teritorijas apjomu, apbūves blīvumu, plānoto īpaši aizsargājamā biotopa “Mežainas piejūras kāpas” samazināšanās apjomu, kā arī veikt provizoriskas prognozes par to, kā šī lēmuma 3.1. punktā minētās jaunveidojamās savrupmāju apbūves teritorijas veicinās pašvaldības ieceri palielināt iedzīvotāju skaitu pilsētā, pretnostatot mežu kā kūrortpilsētas attīstības resursu nozīmi, dabas resursu aizsardzību un to nozīmi, sabiedrības ieguvumus plašākā mērogā, plānojot pilsētas attīstību un nosakot attīstības prioritātes ilgtermiņā. Tomēr šī izvērtējuma ietvarā būtisks aspekts ir šādas apbūves plānošanas iespējas (pretrunas ar normatīvajiem aktiem) un sekas (kompensācijas).
5. Vides pārskatā akcentēts, ka Jūrmalas TPG 2022 paredzēts mainīt funkcionālo zonējumu pašvaldības īpašumā esošajos zemesgabalos ar kadastra apzīmējumu 1300 017 4116, 1300 015 0601 un 1300 015 0701 (kopējā platība apmēram 23 ha) no “Savrupmāju apbūves teritorijas (dažādi indeksi)” uz “Dabas un apstādījumu teritorijas (DA3)”, ņemot vērā to, ka tajos konstatēts īpaši aizsargājams biotops “Mežainas piejūras kāpas”. Birojs norāda, ka Vides pārskatā ir jāvērs uzmanība vienotai pieejai, kritērijiem un prioritātēm izvērtējot,

¹¹ Skatīts Valsts vienotās ģeotelpiskās informācijas portālā <http://geolatvija.lv>.

pamatojot un atbalstot ierosinātās izmaiņas funkcionālā zonējumā (Birojs konstatē, ka gan minētajos zemes gabalos, gan Īpašumos visā platībā ir meža zeme, konstatēti īpaši aizsargājami biotopi “*Mežainas piejūras kāpas*” un atbilstoši Jūrmalas IAS Telpiskās attīstības perspektīvai minētie zemesgabali ir iekļauti “*Teritorijās dzīvošanai*”).

6. Birojs papildus konstatē, ka Jūrmalas TPG 3.0 redakcijas TIAN 4.4.63. sadaļas “*Publiskās apbūves teritorija (P68)*” 1273. punktā noteikts: “*Īpaši aizsargājama biotopa “Mežainas piejūras kāpas” aizņemtajās platībās nav pieļaujama saimnieciska darbība, tai skaitā jaunu ēku/būvju/ceļu būvniecība, esošo ēku/būvju/ceļu autostāvlaukumu paplašināšana, meža zemes lietošanas kategorijas maiņa*”. TIAN citās funkcionālās zonās šāds nosacījums nav iekļauts. Biroja ieskatā Vides pārskatā nepieciešams apzināt un izvērtēt dažādus plānošanas dokumentā iekļauto nosacījumu un atšķirīgo pieeju izvēli teritoriju izmantošanā, kurā ir konstatēts īpaši aizsargājams biotops “*Mežainas piejūras kāpas*”.
7. Vides pārskatā ietvertā informācija jāprecizē, ņemot vērā arī Dienesta 2022. gada 16. februāra atzinuma Nr. 11.2/1267/RI/2022 “*Par teritorijas plānojumu*” 1. un 4. punktā noteikto, kā arī jāsniedz vērtējums par Jūrmalas TPG 2022 paredzēto risinājumu atteikties no līdzšinējā regulējama Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslas daļas bez apbūves.
8. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs norāda, ka Vides pārskatā atbilstoši Novērtējuma likuma un MK Noteikumu Nr. 157 prasībām ir jānodrošina plānošanas dokumenta īstenošanas un tā iespējamo alternatīvu ietekmes uz vidi vērtējums, izraudzītā risinājuma pamatojumā pretnostatot, piemēram, tādus aspektus kā potenciāli dažu desmitu iedzīvotāju labums/plašākas sabiedrības ieguvums, privāta/publiski pieejama teritorija, teritorijas viengabalainība/sadrumstalotība, dabas resursu saglabāšana, ilgtspējīga izmantošana/platību samazināšana, bojāšana, iznīcināšana u.c. Biroja ieskatā, apzinot un izskatot dažādas alternatīvas teritorijas turpmākajai izmantošanai, iespējams izvērtēt arī citu funkcionālo zonējumu noteikšanas varbūtību, diferencētus apbūves parametrus, ietekmju mazinošus pasākumus, kā arī kompensēšanas pasākumus konkrēto Īpašumu robežās (nevis ar Īpašumiem nesaistītās teritorijās, kā tas tiek paredzēts plānošanas dokumentā) u.c.
9. Biroja vērtējumā konkrētajā gadījumā plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamām ietekmēm nepieciešams papildus novērtējums, kas ļautu lemt par plānošanas dokumenta teritorijas tālāko izmantošanu un tās pieļaujamību, līdz ar to Vides pārskats jāprecizē/jāpapildina atbilstoši Noteikumu Nr. 157 8.7. – 8.9. punktos noteiktajām un institūciju izvirzītajām prasībām, kā arī šajā lēmumā norādītajam.

Izvērtējis Vides pārskatā iekļauto informāciju, Birojs, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 23.⁵ panta septīto daļu, konstatē, ka pastāv minētajā tiesību normā noteiktie apstākļi – Vides pārskats neatbilst normatīvo aktu prasībām, jo nesatur plānotās darbības risinājumu būtisko iespējamo ietekmes uz vidi izvērtējumu un iespējamo alternatīvu izvērtējumu (ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta), kas ir pretrunā MK Noteikumu Nr. 157 7.¹ punkta prasībām. Līdz ar to plānošanas dokumentā izraudzītais risinājums Vides pārskatā nav pietiekami pamatots. Vides pārskatā nepilnīgi ir izvērtēti arī tās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie komentāri un priekšlikumi (2022. gada 31. marta “*Ziņojums par pārskata priekšlikumiem*”).

Ņemot vērā minēto, Birojs nolemj nosūtīt Vides pārskatu izstrādātājam pārstrādāšanai, nosakot, ka šajā lēmuma sadaļas “*Izvērtējums un Biroja lēmuma pamatojums*” 1., 2., 3.3., 3.4., 3.5., 4. un 5. punktā norādītie trūkumi ir jānovērš. Precizētais Vides pārskats pirms iesniegšanas Birojā ir jāiesniedz Valsts vides dienestā un Dabas aizsardzības pārvaldē atzinuma saņemšanai.

Piemērotās tiesību normas:

Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts, 23.⁵ panta 7. daļa, MK Noteikumu Nr.157 7.¹ punkts, 8. punkts.

Direktora vietniece,
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (paraksts*) I. Kramzaka

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

I. Lielvalode
ilze.lielvalode@vpyb.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

- Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, *E.Adresē*
- SIA “*Metrum*”, e – pastā: metrum@metrum.lv
- Valsts vides dienests, *E.Adresē*.
- Dabas aizsardzības pārvalde, *E.Adresē*.